

УНД.
МІНІСТР
НАРОДНОЇ ОСВІТИ
— та —
МИСТЕЦТВА.

290
До педагогічної Ради
Вельмишановий
Юхим Онукрієвич.

Січня 25 дnia 1919 р.

№ 112

КІЇВ
Бібіковський бульвар ч 14.
Tel. 31-31: 7-24.

Навчально-дослідницька
маю за честь повідомити Вас, що наказом
Директорії Української Народної Республіки
від 16 січня 1919 року, за № 55, Вас призначено
Товарищом Міністра Народної Освіти, з 30-го
грудня 1918 року.

Прошу вірити в почуття особливого до Вас поважання.

Міністр Народної Освіти
Григорій Огієнко

Підпис міністра освіти І. Огієнка
ДАВіО Д-54, оп. 1. спр. 86. арк. 29

Винницкое Отдѣленіе Государств. Банка.

Винницкое отделение
государственного банка.

№

Д-62 АРХ № 16
Бланк № 2.

Дѣло

Учебное дело

Учебна учений суд.

Комиссия по делам местного креди-

Стаудитора салютна

Д. В. Марковича

Начато 16 Ноябрь 1913 года.

Кончено 23/5 1913 года.

На

36

листахъ.

Винница тип. Грайбера и Пильца 800-81-012

Особова справа письменника та
кооператора, міністра юстиції

Д.В. Марковича.

ДАВіО Д-62, оп.2. спр. 16

Формулярный списокъ

о службѣ

Бывшаго членомъ суда, землѣустроительнаго
комитета

Винницкаго Отдѣленія Государственнаго Банка

Кандидатъ Студентъ сельского
хозяйства Васильевичъ Марковичъ

Составленъ въ 1 листа 1913 г.

Особова справа письменника та
кооператора, міністра юстиції
Д.В. Марковича.

ДАВіО Д-62, оп.2. спр. 16

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
Есть-ли имѣніе.						
Чинъ, имя, отчество и фамилия, должность, лѣта отъ роду, вѣроисповѣданія, знаки отличія и получаемое содержаніе.	Изъ какого званія происходить.	У самаго и у родителя	У жены, буде женатъ.			Гдѣ получилъ воспитаніе и окончилъ курсъ наукъ въ учебномъ завѣщаніи, когда поступилъ въ службу, какими чинами, въ какихъ должностяхъ и гдѣ проходилъ ону; не было-ли какихъ особыхъ по службѣ дѣйствій или отличий, не былъ-ли особенно чѣмъ либо награжденъ, кромѣ чиновъ.
Стоякин Илья Салтыковъ звончъ М. Федоръ Димитровъ Васильевъ Марковъ Б. Марковъ Судья 2047- г. Казань Членъ учрж- сестрица Комитета по пивовару Хредный членъ В. О. Г. родитель 26 октября 1878, бывш пивоваръ православенъ импер орденъ Св. Станис- лава III ^й содержаний полковникъ по должности судья 3424, 50. б. о. д.	Родовое.	Благопріобрѣ- тенное.	Родовое.	Благо- пріобрѣ- тенное.		Всемирнѣйшій въ Казанской Новогодской им. Судьи Въ съмъду Семипѣ- ти Казанской Судьи Казанской Судьи Тоболъ от 1871. 12 / 11 Наудачахъ начальни- ковъ Казанской Уездской администрации от 1871. въ съмъ- дии Казанской въ документахъ 1871. 3d. Приказъ по вѣдом- ству Министерства Комиссия от 16 съмъ- 1873. начальникъ Каз- данской на судъ мансъ дубликатъ изъ Казанской Судьи Казанской Судьи 1873. 7 / 19 Командированъ въ направлении доби- тчи. Сергиевъ рѣкъ

VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.
Годы.	Мѣсяцы и число.	Быль-ли въ походахъ противъ непріятеля и въ самыхъ сраженіяхъ и когда именно?	Подвергался-ли наказаніямъ или взысканіямъ, соединеннымъ съ ограничениемъ въ преимуществахъ по службѣ, когда и за что именно по судебнѣмъ приговорамъ или въ дисциплинарномъ порядкѣ, не быль-ли оставленъ по преступленіямъ, влекущимъ за собою такія ограниченія, когда, какимъ судомъ и за что именно.	Быль-ли въ отпускахъ, когда и на сколько именно времени, являлся-ли на срокъ и если просрочилъ, то когда именно явился и была-ли причина просрочки признана уважительной?	Быль-ли въ отставкѣ съ награжденіемъ чиномъ или безъ онаго, когда и съ котораго по какое время именно	Холость или женатъ, на комъ, имѣть-ли дѣтей, кого именно, годъ, мѣсяцъ, число вступленія въ бракъ, а также рожденія жены и дѣтей, гдѣ дѣти находятся и какого, они и жена вѣроисповѣданія.
1871	Сент. 6	не дѣл.	Компактск на 1871 на 2894	Менор на вѣдомо блеск шансон барацет Фант-тауде Шимур-дюре Свѣтлая род 1/11/1881 и даре Андрио родив. 19/11 1886 - энена и дюре Сир. православіем	Компактск на 1871 на 2894	на вѣдомо блеск шансон барацет Фант-тауде Шимур-дюре Свѣтлая род 1/11/1881 и даре Андрио родив. 19/11 1886 - энена и дюре Сир. православіем
1873	Уточн.	не дѣл.	Компактск на 1873 на 2894	Компактск на 1873 на 2894	Компактск на 1873 на 2894	Компактск на 1873 на 2894
		не дѣл.	Компактск на 1873 на 2894	Компактск на 1873 на 2894	Компактск на 1873 на 2894	Компактск на 1873 на 2894

VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.
Годы.	и число.	Мѣсяцы Былъ-ли въ похо- дахъ противъ непрія- теля и въ самыхъ сраженіяхъ и когда именно?	Подвергался-ли наказані- ямъ или взысканіямъ, со- единеннымъ съ ограниче- ніемъ въ преимуществахъ по службѣ, когда и за что именно по судебнѣмъ при- говорамъ или въ дисци- плинарномъ порядкѣ, не былъ-ли оставленъ по преступленіямъ, влеку- щимъ за собою такія огра- ниченія, когда, какимъ су- домъ и за что именно.	Былъ-ли въ отпускахъ, когда и на сколько имен- но времени, являлся-ли на срокъ и если просро- чилъ, то когда именно явился и была-ли при- чина просочки призна- на уважительной?	Былъ-ли въ отставкѣ съ награжденіемъ чи- номъ или безъ онаго, когда и съ котораго по какое время именно.	Холость или женатъ, на комъ, имѣть-ли дѣтей, кого именно, годъ, мѣсяцъ, число вступленія въ бракъ, а также рожденія жены и дѣтей, гдѣ дѣти нахо- дятся и какого, они и же- на вѣроисповѣданія.
1873 14 янв				в 1886. на 1 м просрочил 1 м 16 дней по доводам причины просрочки правдана уда ппиѣюю		
1873 28 авѣ				в 1887. на 29 дн в 1888. на 10 дн просрочил 29 дн просрочка при чина уважительна		
1873 27 сен				в 1889. на 1 м и 19 дней в 1890. на 1 м и и 21 день		
1874 28 янв				в 1891. на 1 м. и 21 день		
1874 2 сен				в 1892. на 1 м. и 21 день		
1874 15 Ноя				в 1893. на 2 м и 10 дн просрочил 8 дней, просрочка причины уваж тельна		

VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.
Годы.	Мѣсяцы и число.	Былъ-ли въ походахъ противъ непріятеля и въ самыx сраженіяхъ и когда именно?	Подвергался-ли наказаніемъ или взысканіемъ, соединеннымъ съ ограничениемъ въ преимуществахъ по службѣ, когда и за что именно по судебнамъ приговорамъ или въ дисциплинарномъ порядкѣ, не былъ-ли оставленъ по преступленіямъ, влекущимъ за собою такія ограничія, когда, какимъ судомъ и за что именно.	Былъ-ли въ отпускахъ, когда и на сколько именно времени, являлся-ли на срокъ и если просрочилъ, то когда именно явился и была-ли причина просрочки признана уважительной?	Былъ-ли въ отставкѣ съ награжденіемъ чиномъ или безъ оного, когда и съ котораго по какое время именно	Холость или женатъ, на комъ, имѣть-ли дѣтей, кого именно, годъ, мѣсяцъ, число вступленія въ бракъ, а также рожденія жены и дѣтей, гдѣ дѣти находятся и какого, они и жена въронисповѣданія.
1875 12/и					каказъ отпущен предприятъ на 100 р. 2 м. по долгамъ призна прізн установлено	
1875 28/и					6 1899, кн 100 и 15 дн., просроч на 15 дн.	
1883 15/и					по долгамъ, просрочено призна установлено	
1884 2/и					6 1900, ср 24/и на одну неделю с 10/и на 8дн и 20/и на 20дн и сего постара	
1884 27/сент.					по долгамъ не согласился го установл организации	
1885 16/и						

III.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.
оды.	Мѣсяцы и число.	Былъ-ли въ походахъ противъ непріятеля и въ самыхъ сраженіяхъ и когда именно?	Подвергался-ли наказаніямъ или взысканіямъ, соединеннымъ съ ограничениемъ въ преимуществахъ по службѣ, когда и за что именно по судебнѣмъ приговорамъ или въ дисциплинарномъ порядке, не былъ-ли оставленъ по преступленіямъ, влекущимъ за собою такія ограниченія, когда, какимъ судомъ и за что именно.	Былъ-ли въ отпушкахъ, когда и насколько именно времени, являлся-ли на срокъ и если просрочилъ, то когда именно явился и была-ли причина просрочки признана уважительной?	Былъ-ли въ отставкѣ съ награжденіемъ чиномъ или безъ онаго, когда и съ котораго по какое время именно.	Холость или женатъ, на комъ, имѣть-ли дѣтей, кого именно, годъ, мѣсяцъ, число вступленія въ бракъ, а также рожденія жены и дѣтей, гдѣ дѣти находятся и какого, они и жена вѣроисповѣданія.
1888. 9 мѣс.						
1889. 3 мѣс.						
1891. 11 мѣс.						

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
ЕСТЬЛИ ИМЪНІЕ.							
Имя, отчество и фамилия, должность, тѣта отъ рода, вѣроисповѣданія, знаки отличия и получаемое содержаніе	Изъ какого званія происходятъ.	У самого и у родителя.		У жены, буде женатъ.		Гдѣ получилъ воспитаніе и окончилъ ли полный курсъ науки въ учебномъ заведеніи, когда поступилъ въ службу, какими чинами, въ какихъ должностяхъ и гдѣ проходилъ ону; не было ли какихъ особыхъ по службѣ дѣйствій или отличій, не былъ ли особенно чѣмъ либо награжденъ, кромѣ чиновъ.	Годы.
		Родовое.	Благопріобрѣтенное.	Родовое	Благопріобрѣтенное.		

Наименование суда
 Мировое Судьбы
 о Наринкау
 Переведено Мировым
 Судьбою о Наринкау
 3/ХII 1894 - 1894
 Высокий имп.
 приказчик по уезд.
 Болданину от 21/III
 1896, производится въ
 Степановск. Службы
 со старшинством
 с 19/III 1896.
 Такимъ же приказчик
 от 8/IV 1900 за № 75
 указомъ от 15/IV
 состояло приведено
 по давнимъ от погиб-
 рою, замечаниемъ
 имъ доиницію по
 Священникамъ.
 Т. тогдашн. бывшаго
 приказчика № 1000
 утвержденъ въ должности
 главы ур. сел. Ром.
 по Диканск. цеху
 Крестьянъ при Ему № 28
 / предложено от 23/IV 1913 >
 въ 60072.

ПАСПОРТНАЯ КНИЖКА.

С. Марковича

Выдана и в Столице им-
ператорской Столицей города
Варшавы то есть
двадцати седьмого / года
Октября месяца / дня

№ 17580

Паспортная книжка № 15

Владѣлецъ книжки:

1. Имя, отчество, фамилія:

Дмитрий Васильевич
Маркович

2. Званіе: Статскій Со-

вѣтчицкій дворянин

Судья гор. Воронежа

Задворный советник

3. Время рожденія: 26. Октября

1848 года

или возрастъ:

документа и
своего телефона.

Англия 1901.

Приглашаем
Сообщения о
Ливерпульской
Движущей Струе
При Сотрудни-
ке Аманду

Аманд

1. Сентябрь — Аманд

Письмо из конторы О.-Петербургской
Библиотеки П. Н. Катеринича, защищено
именно а конц 9 1906 года

2. 1906 3235 Аманд

1. Сентябрь

М. Ф.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БАНКЪ.

УПРАВЛЕНИЕ

ПО ДѢЛАМЪ

МЕЛКАГО КРЕДИТА.

КАНЦЕЛЯРИЯ.

Дѣлопроизводство по личному составу.

19 ЯНВ 1916

191

№ 10288

Въ Винницкое Отдѣление.

М. Канц
и др. члены
и члены
М. Канцелярии
Г. Товарищъ

Г. Товарищъ Министра Финансовъ 12 января с.г. утвердилъ въ должности члена Учетно-Ссуднаго Комитета, по дѣламъ мелкаго кредита, Винницкаго Отдѣленія Государственнаго Банка отставного Статского Советника Дмитрія Марковича, счи-тая утвержденіе со дня истечения срока его полномочій, т.е. съ 16 ноября 1915 года.

Объ этомъ Управлениѣ по дѣламъ мелкаго кредита имѣть честь увѣдомить Винницкое Отдѣленіе для надлежащихъ распоряженій.-

Упра вляющ ~~шись~~

дѣлами мелкаго кредита

Правитель Канцелярии

М. Ф.

ВИНИЦЬКОЕ

ОТДѢЛЕНИЕ

ГОСУДАРСТВЕННОГО

Сентября

16

13137

УДОСТОВЕРЕНИЕ

ВИНИЦЯ, Под. губ.

Винницкое Офдѣленіе Государственного Банка
настоящимъ удостовѣряетъ, что Дмитрій Васильев-
вичъ Марковичъ состоитъ на службѣ въ Отдѣле-
ніи въ должности Члена Учетно-Ссуднаго Комитета
безъ жалованья и права на пенсию не лишается.

Управляющій

Лопух

Контролеръ

Зотик

Секретарь

офис

6-1-8-5

1914 года

№ 13.

Документ

54

86

Документ

Винницкаго Учительскаго Института

личное дело Е. О. Щирица. присвоено
звание: супружеское и есть введенное.

54

86

Начато съ

12 сентября

1914 года.

Кончено

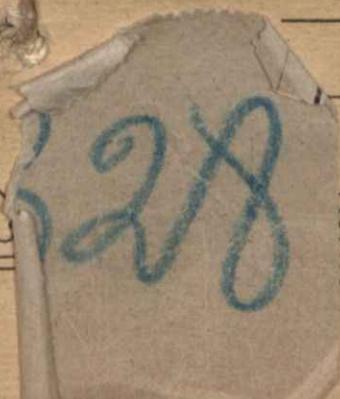
21 сентября

1919 года.

На

64

листахъ.

№ 260. Бланкоиздательство М. Шпенцера, Одесса.

Особова справа товариша міністра народної освіти УНР Юхима Онуфрійовича Щириці

12.09.1914-21.09.1919рр.

ДАВІО. Ф.Д-54, оп.1, спр.86

СВИДѢТЕЛЬСТВО.

48

По указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, дано сие свидѣтельство изъ Киевской Духовной Консисторіи, за надлежащею подписью и приложеніемъ казенной печати, въ томъ, что по метрической книжкѣ села Боровичи, Чигиринскаго уезда, Рождество-Богородичной церкви, 1907 сѣ 115, состояла записка о рождении
восемнадцати восемнадцатаго года родился
Онуфрий Григорьевич Черниш и его
законная жена Параскева Влади-
мирьова, оба православные. Восприни-
маемъ, что сего крестившися
Николаевъ Вародососисъ Лесекко
и крестившися Никаніе Аникиловъ
Буренкова. Крещеніе совершилъ священникъ Григорій Пога-
ревский со свидетелями Филиппомъ
Левицкимъ и С. Д. Григорьевичемъ Ива-
номъ Писецкимъ. Гербовыйъ сбросъ отпа-
ренія.

Чигиринъ, 19го дня 1907 года.

Членъ Консисторіи, Прот. Г. Григорій

Секретарь М. Григорій

Заступника Д. Свидѣтель

№ 33 1907 г. 1 стола.

Акц. Общ. Н. Т. Корчакъ-Новицкаго. № 4414.

Особова справа товариша міністра народної освіти УНР Юхима Онуфрійовича Щириці
12.09.1914-21.09.1919рр
ДАВіО. Ф.Д-54, оп.1, спр.86

ДИПЛОМЪ.

60

Предъявитель сего, Евфимъ Онуфріевичъ ЩЕРИЦА, сынъ крестьянина, броисповѣданія православнаго, выдержалъ на Физико-математическомъ акультетѣ ИМПЕРАТОРСКАГО Университета Св.Владиміра, по отдѣленію стественныхъ наукъ, по предметной системѣ, по спеціальности химія, флукурсовыя испытанія, получивъ слѣдующія отмѣтки: по основному курсу химіи неорганической - весьма удовлетворительно, по основному курсу химіи органической - весьма удовлетворительно, по основному курсу физики - весьма удовлетворительно, по основному курсу геологіи и геодезії - весьма удовлетворительно, по основному курсу зоологіи - весьма удовлетворительно, по основному курсу ботаники - удовлетворительно, по высшей математикѣ - весьма удовлетворительно, по аналитической химіи - весьма удовлетворительно, по кристаллографіи - весьма удовлетворительно и по термодинамикѣ - весьма удовлетворительно. По зачетѣ опредѣленнаго уставомъ полугодій на томъ же факультетѣ названного Университета, ЩЕРИЦА, представивъ весьма удовлетворительное сочиненіе, подвергался окончательному испытанію въ Физико-математической Испытательной Комиссіи при Университетѣ Св.Владиміра апрѣль и маѣ мѣсяцахъ 1912 года, при чёмъ оказалъ слѣдующіе успѣхи по химіи неорганической и аналитической съ дополнительными главами - весьма удовлетворительные, по химіи физической съ дополнительными главами - весьма удовлетворительные, по химіи физической съ дополнительными главами - весьма удовлетворительные и по химіи физической съ дополнительными главами - весьма удовлетворительные.

Посему, на основаніи ст.81 общаго устава ИМПЕРАТОРСКИХЪ Россійскихъ Университетовъ 23-го августа 1884 года, г.ЩЕРИЦА, опредѣленъ Физико-математической Испытательной Комиссіи при Университетѣ Св.Владиміра 28-го мая 1912 года, удостоенъ диплома первой степени съими правами и преимуществами, поименованными въ ст.92 устава и

Особова справа товариша міністра народної освіти УНР Юхима Онуфрійовича Щириці
12.09.1914-21.09.1919рр
ДАВіО. Ф.Д-54, оп.1, спр.86

въ У п. ВЫСОЧАЙШЕ утвержденного въ 23-й день августа 1884 года
мнѣнія Государственного Совѣта. Въ удостовѣреніе сего и данъ сей
дипломъ г. ЩЕРИЦЪ за надлежащею подписью и съ приложеніемъ печати
Канцеляріи Попечителя Кіевскаго Учебнаго Округа. Городъ Кіевъ
ноября 27 дня 1912 года. Подлинный подписали: Попечитель Кіевскаго
Учебнаго Округа, Тайный Совѣтникъ А. Деревицкій. Предсѣдатель Физи-
математической Испытательной Комиссіи, Заслуженный Ординарный Про-
фессоръ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ С. Глазенапъ

М.П. Скрѣпиль Правитель Канцеляріи Попечителя Кіевскаго Учебна
Округа В. Ивановъ.

Особова справа товариша міністра народної освіти УНР Юхима Онуфрійовича Щириці

12.09.1914-21.09.1919рр

ДАВіО. Ф.Д-54, оп.1, спр.86

призыва

возраста

182
1904г.

СВИДѢТЕЛЬСТВО

ЯВКЪ КЪ ИСПОЛНЕНИЮ ВОИНСКОЙ ПОВИННОСТИ

(Безсрочное)

№ 209

(ВИДОМЪ НА ЖИТЕЛЬСТВО СЛУЖИТЬ НЕ МОЖЕТЬ)

Укай губернії, Чигиринскаго уѣзда
Чадецькаго волості с. Ільинка
Щирица
Іванъ Онуфрійович

Я къ исполненію воинской повинности при призыва
года и по вынутому имъ № 212 Осьм
Співаковіч

Особова справа товариша міністра
народної освіти УНР Юхима

Онуфрійовича Щириці

12.09.1914-21.09.1919рр

ДАВіО. Ф.Д-54, оп.1, спр.86

жеребя, зачисленъ по первоочереди
призываю участку Чигиринскаго уѣзда, въ ратни
ополченія перваго разряда до 43 лѣтнаго возраста, то есть
до 1 Января 1921 года.

Выдано Чигиринскимъ Уѣзднымъ по воинской повинности

Присутствіемъ 22. Августа

мѣсяца 1903 года за № 20.

Предсѣдатель Присутствія

Перечисленъ согласно заявленнаго желанія
призывающаго участка
уѣзда въ

призывающей участокъ
уѣзда губерніи, гдѣ зачисленъ

по участковому ополченскому списку за №

Предсѣдатель Присутствія

О дальнѣйшихъ случаяхъ перемѣщенія ратника должно упомянуть на страницѣ 8

**Особова справа товариша міністра
народної освіти УНР Юхима**

Онуфрійовича Щириці

12.09.1914-21.09.1919рр

ДАВіО. Ф.Д-54, оп.1, спр.86

ГОЛОВА

УПРАВИ

ВСЕУКРАИНСЬКОЇ
Спілки Земств.

П.Міністру Внутрішніх Справ.

5

Червня 26 дня 1918 р.

№ 103

Ск. № 7087

Регистр.
V-го діл.

м. КІВ.

¶ Предкладаючи прицім копії листів Марії
Феденко, і уповноважених укр. Катер. організацією,
звернених до мене, як голови Всеукраїнського
Земського Союзу, прохаю вжити всіх заходів, щоб
було вияснено положення арештованих і в разі
их безвинностіувільнено іх з під арешту.-

Голова управи,

С. В. Петлюра

Особистий підпис голови управи Всеукраїнської
Спілки Земств С.В. Петлюри. 26.06.1918 р.

ДАВіО, ф.Р-1543, оп.1, спр.4, арк.5.

Відділ Освідомний

Декрет Держави. Варта

25/III 682

145.

УПРАВА

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ

Спілки Земств

(Народних Управ).

До П. Міністра Внутрішніх Справ.

20 липня 1918 р.

№ 234.

м. Київ.

2619

Надсилаючі Вам копію відношення Могилів-Подільської Повітової народньої Управи про арешт учителя Авксентія Мельника, а також копію відношення до Могилів-Подільського Повітового Старости, звернених до мене, як Голови Всеукраїнського Союзу Земств, прошу вжити всі можливі заходи для обслідування цього діла і в разі безпідставності арешту визволити із тюрми Мельника. -

Голова Всеукраїнського

Союзу Земств

С.В.Петлюра

Особистий підпис голови управи Всеукраїнської
Спілки Земств С.В. Петлюри. 26.06.1918 р.

ЛАВІО.Ф.Р-1543. оп.1.спр.4. арк.5.

3-1-46-2

38
1461-1

Бийский институт народного образования

Собрание Р. Мухом со стороны
института, библиотеки и выставки
содержащие Мухому со стороны;
личные библиотеки и сметы
39 1920г.

1271

P-1941
1
20

Перебіг заняття діяльності
Київ, Техніческою

95

Відповідь 20 липня 1876 р. в с. Зарізане
зі звіт. та зв. Кіт. авт.

Борису середньо одружив в Кіт. Дух. Семінарії,
а після в Кіт. Дух. Академії по існуючі
мену будь-як. Стажував училище Академії
1900 р. В 1905 році одружив звідсіз
шахтаром Академії після школи.

В 1905 р. Академію бадав наукову
звернені, Кітським шахтаром Гавриїл
Бакуровом Радою. За працю одружив
наукову працю Евреїв - Брезенічу.
1900-1901 р. - учасник в екскурсії між
С. Яворів - Городоком.

1901 рік - від пішохідного пасажира
Миколаївської Дух. Семінарії

1903-4 рік - помочу. Дипломату Кітському
Дух. Семінарії

1905-6 рік - учасник руської школи
інтернату в Черкас. Дух. Училищі
Черкаській Город. Училиші

1907-8 рік - кібасистій арх. проф. проф. з фасад.

1908-1913 рік - від Дипломату в Одесі
Лідайко-Семен. Сирота. Давку і учасник
інтернату Секретаря мініст. училища
Радянського, Міністерства Училища
Добле, імпровіза-Медич. Відд. Учи-
лища, гімназії Іванівської, Гедске.

В 1913 році просував однодній 140-
дній учителів Орд. шк. Діяльність

під час школи відмінне бла міс.

1919-1928 рр. - від учасника Громади
Все. Начин. Учили. і Одескай І-ї школи.

Автобіографія голови українського уряду, визначного
громадського, культурного та церковного діяча
Володимира Мусійовича Чеховського.

5 січня 1921р.

ДАВІО. Ф.Р-1941, оп.1, спр.20, арк.95

В 1908 р. був в Одесі на педагогічних курсах учителів чехословацької методики Гаспарії. В 1914 р. чехословацькою Кашинською Кофрад. Губернським.

В 1918-20 рр. працював, як лекціор по заміжньої освіті.

Дав відомості про факти і результати своєї праці, діяльності панчшинської ЗС не торкаючись, гадаючи, що відтепер буде використовувати професіональну письменність.

Професор Віришевського
Вищої Філологічної Кофрад. Одеської
Волод. Солов'янен

Ч 21 року
5 січня.

Віришевський.

P.S. В 1919 р. видав 8 друже та макі мої праці: 1. Угорське панчинство на Україні - історія, Боронівка Чехівська відносі до панчинського

Солов'янен

Автобіографія голови українського уряду, визначного громадського, культурного та церковного діяча

Володимира Мусійовича Чеховського.

5 січня 1921 р.

ДАВіО. Ф.Р-1941, оп.1, спр.20, арк.95

СПИСОК

Регистр.

У-го ДБЛ.

особ, заарештованих адміністративним порядком у межах Поділля.

НАЗВИЩЕ арештованих	В чим обвинувачені.	Хто видав роспорядження про заарештування.	ПРИМІТКА.
По ПРОСКУРОВСЬКОМУ повіту:			
РУБЕВСКИЙ Матвій	В тім, що не допускали лісничого переводити учету розграбованного лісу.	Проскурівський повітовий Староста.	Справа передана Судово-муш Слідчому З уч. Проскурівського повіту.
СМОЛІЙ Андрій			
КОРДАШ Василь			
ХЛІВАК Йосип			
ОСТОМЕНСЬКИЙ Адольф	В підбурюванню селян до озброєння.		Тоже.
По ВАЛТЬСЬКОМУ повіту:			
КОВИЛЯНСКИЙ Хома			
КИРИЛЛОВСКИЙ Степан			
БОРЖОН Аникій	В агітації		
ДЕРУН Петро			
БОРДАН Тіт	серед населен-		
ПАНЧЕНКО Хведор			
КОСТЕЦЬКИЙ Пилип			
ДОРФ Шимон			
ТОПІК Степан			
КОЗАК Макар			
КІРТОКА Павло			
ПЛОТЯНСКИЙ Гаврило			
РИВАЧЕК Василь			
МЕЛАНЧУК Акім			
КРИВОЛЕЙКА Хведор			
СІВОК Хведор			

Список осіб заарештованих адміністративним порядком у межах Поділля.
 ДАВіО Р-1543, оп.1. спр.4 арк 55.

55/80
57
Регістр.
У-го дбль.

По БРАЦЛАВСЬКОМУ повіту:

ВУЛЬ Михайло /Член Повітової Управи/

В вимаганю у м.Брацлава 11.000 карб. і як приналежний до партії большовиків.

Брацлавський
Повітовий
Староста.

Справа зна-
диться у П-
вітового у-
менданта.

По ЛІТИНСЬКОМУ повіту:

ЛИПКАНЬ Голова земської Управи

ХОРКОВ Член земської Управи

В участі у при-
нятій Літинсь-
кім земськім зібраниям резо-
люціі про неви-
знавання влади
Гетьмана Укра-
їни.

Літинський
Повітовий
Староста.

Ведеться
розсліду-
ння.

По ОЛЬГОПІЛЬСЬКОМУ повіту:

БЕЖЕНАР Іеремій

Член б.Укра-
їнської Цент-
ральної Ради.

П.Міністр
Внутрішніх
Справ.

Відправ-
до Київ

Подільський Губерніяльний Староста

Аксенів

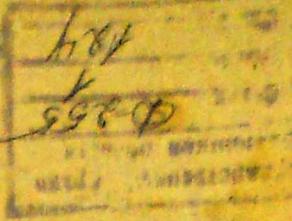
Управитель Канцелярії

Борисов

Список осіб заарештованих адміністративним порядком у межах Поділля.

ДАВіО Р-1543, оп.1. спр.4 арк 55.

Більшістю членів УНР відмежувалося від УНР

Кричава та районом ліквідована
Директорія УНР

23 липня

30 липня

1918 р.

п.с. Зб. 5. від 1918

Меморандум українського громадянства на
Поділлі Подільському губернському старості на
захист Української Державності.

27 серпня 1918 р.

ДАВіО. Ф.Д-255, оп.1, спр.124, арк.145-146.

ПАНОВІ ПОДІЛЬСЬКОМУ ГУВЕРНІЯЛЬНОМУ СТАРОСТІ

УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА НА ПОДІЛЛЮ

М Е М О Р А Н Д У М .

Організоване українське громадянство Поділля, переживши чотири місяці нового ладу на Україні, не може далі мовчати й рішуче підімає свій голос в оборону української державності, якій в сей час загрожує велика небезпека.

Становище Поділля зараз надзвичайно ненормальне й тяжке. Всюди провадиться завзята боротьба адміністрації з ворогами нового ладу й спокою. Всюди репресії, арешти, карательні експедиції, ревквізіції і т.и., і на превеликий жаль, караюча рука місцевої влади виключно впадає на голову тих корінних, національно свідомих синів України, які всі сили, все життя своє готові віддати на службу рідному краєві, яким дійсно є дорога українська держава та ії краще майбутнє.

Поляки, великороси, євреї і всі другі національні та соціальні неукраїнські елементи, що байдуже чи навіть вороже ставляться до української державності, - серед них навіть відомі більшовики та політичні інтрігани - можуть спокійно перебувати на своїх місцях, злісно насмішуючись та тихцем агітуючи проти німців чи українців - і ніхто на них не звертає уваги, ніхто не зачіпає. Тим часом усі свідомі українці, котрі у свій час стільки енергії поклали на боротьбу з хвилями безглуздого більшовизму й анархії, ославляються ворогами державного ладу й спокою, мусять ховатися від адміністрації та весь час сподіватися адміністраційних скорпіонів. Тих українців, котрі найбільше вірили й тепер ще вірють в можливу поміч українській державі від ії нових союзників, офіційльні представники влади оголошують ворогами австрійського війська на Поділлю.

Свідомі українці самих поміркованих політичних та соціальних поглядів рішуче скидаються з посад; мусять втікати з своїх домів, повітів, навіть з губернії, рятуючись від незаконних погроз, тру-

сів та арештів.

Народні самоуправління, на чолі яких нормальним ходом збудування української держави поставлено людей близьких до народу, щирих прихильників ладу й найживішої земської роботи, взято зараз під особливе підозріння адміністрації з метою конче розігнати демократичні Управи. Без суду і слідства на цілі місяці Управи закриваються, безоглядно припиняється їх просвітно-культурна робота. Ревізійні комісії вважають своїм єдиним обов'язком, що б ни було, "роз'яснити" ці Управи, збираючи неймовірні доноси й плітки. Не оголошуячи жадних злочинних фактів, не дожидаючись розгляду зібраного ревізійного матеріалу Губерніяльною Комісією, також затверження міністерства внутрішніх справ, згори вороже настроєні ревізори поспішають як найскоріше усунути народніх обранців і замінити їх цілком випадковими людьми, хоч в тому немає жадної реальної потреби.

Українське учительство, яке в свій час жило під страхом насилля та большовизму зліва, тепер підпало під погрози і екзекуції большовизму зправа. Звичайні курси українознавства узиваються огнищами якоїсь протидержавної агітації, учителі арештовуються; по доносах непровірених катуються австрійськими командами, місяцями переховуються по льохах і т.и.

Так само кооперативні установи, що складаються з місцевих діячів, які обронають народ від визиску неситих спекулянтів й які вільно працювали в найсуворіші часи старого режиму, звертають тепер на себе найпильнішу увагу адміністрації. Труси, арешти без жадних серіозних даних, з випусканням через деякий час після невинних заходів українського громадянства, - перетримування по цілих місяцях під арештом ни в чому неповинних інструкторів кооперації, конфіскація в кооперативних складах української літератури, яка вільно продается по всіх других книгарнях, - все це має вигляд якоїсь помсти й дикого знущання над усім тим, що стоїть біжче до народу, говорить по українські, обороняє інтереси народних мас.

Доходить, власне, до того, що в українській державі, де українська мова вважається офіційно державною, небезпечно нею ко-

ристуватися, бо не тільки посади не дадуть, а ще й під догляд державної варти віддадуть, і можна наразитися на всякі неприємності.

Найболячіше вражає нас, українців, те, що на всі відповідальні посади: старост, начальників держаної варти, земських працьовників і т.и., призначаються найлютійші вороги української ідеї й найзапопадливіші прихильники самої темної реакції й начебто для того, щоб вирити тим як найглибшу безодні межі правителством та народними масами, знищити всякий шлях до порозумінь і якоїсь згоди межі верхами та низами.

Поводження адміністраторів та панів-хліборобів що-до цих розбурханих низів у сей час в свідомих українцях не може не викликати почуття обурення й пекучої тривоги за те, що може статися з нашою Україною. Користуючись допомогою мад'ярських військових команд, пани-хлібороби необачно намагаються стягнути з селян всі свої збитки, навіть ті, до яких спричинилися в свій час всякі перехожі більшовицькі команди. Як посвідчується циркуляром п.Губерніяльного Старости, контрабуції накладаються на винних і невинних, навіть на тих, що й запевне не торкалися чужого добра. При стягуванню тих збитків чиняться такі зловживання, насильства й знущання над селянством, що всякий терпець повинен увірватися. Може здаватися, що ці знущання робляться умисне, з метою не тільки повернути панам-власникам іх добро, але й викликати таке народне повстання, такий вогонь народного гніву, від яких згинула б сама українська держава, на втіху ворогам.

В руках Ваших, Пане Старосто, велика влада. Ви можете ввести життя Поділля в якісь певні береги й попередити можливу катастрофу. Для того свідоме українське громадянство Поділля вважає своїм моральним обовязком заявити Вам про крайню необхідність з Вашого боку вжити таких негайних заходів:

- І. Взяти собі помішником представника організованого свідомого українського громадянства, по рекомендації Національного Союзу українських партій, організацій і установ.
2. Призначити нових повітових старост, осфб прогресивного світогляду й державного розуму, щиріх прихильників української держави

- жави, - по згоді з організованим українським громадянством.
3. Припинити похід ревізійних комісій проти демократичних самоуправлінь, давши ім певні директиви й строго провіряючи зібраний ними матеріал.
4. Припинити всякі реквізиції та контрабуді по селах, а крайнім разі поставити їх під контроль справедливо складених /з представників різних верств громадянства/ комісій.
5. Припинити адміністративні арешти й труси, без судового слідства, й випустити всіх заарештованих таким порядком.
6. Організувати комісії для розгляду всіх непорозумінь на аграрнім грунті межи землевласниками та селянами.

Губерніяльний Національний Союз Українців

Подільська Селянська Спілка

Подільське Т-во "Просвіта"

Подільська Губерніяльна Народня Управа

Управа Всеподільської Учительської Спілки

Українське духовенство на Поділлю

Подільський Союз кооперативних установ

Споживчі Союзи Поділля

Представники

4-1-10
96110

ДЕЛО №_____

_____

_____

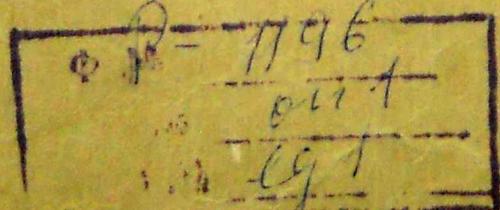
_____

_____

_____

НАЧАТО _____ 199 ____ г.

ОКОНЧЕНО _____ 199 ____ г.

на 424.

Список повітових комендантів Подільської губернії
і старшин доручених їм управління. Жовтень 1918р.
ДАВіО, Ф.Р-1196, оп.1, спр14, арк. 375-375зв.

Од Подільської Губерської Української Ради

Лист до Українського громадянства на поділлю.

Настав час і кожен народ Російської держави став вільним; кожен народ починає творити своє нове життя, як вільний і рівний в сем'ї народів великої держави Російської.

Наш Український народ цілі століття не мав волі жити так, як йому було потрібно. Життя його проходило у невинній боротьбі за кращу свою долю. Тепер же він виходить на новий шлях, береться за велику роботу—новлення свого національного життя, будування свого щастя. Роботи надзвичайно багато, але великий і вільний народ знайде в собі сили, і утворить своє життя і вступить, як вільний і рівний у велику сем'ю все-світнього громадянства.

За короткий час волі, Український народ уже виявив свою силу. Сила його в громадськім еднанні. Но всій Україні почали засновуватись товариства „Просвіти“, „Селянські Спілки“ і т. і.; відбулося багато всяких з'їздів—військових і селянських, повітових і губернських. Нарешті відбувся Всеукраїнський Національний Конгрес (З'їзд) у Київі. На цьому Конгресі українське громадянство визнало необхідним: 1) Щоб у великій російській державі було заведено такий лад, деб кожен народ був вільний, жив у братній згоді з іншими народами держави, а дома у себе порядкував сам, а не хтось інший.

2) Щоб Україна була автономна, вільна і входила в російську республіку, яко окрема терріторіально-національна одиниця.

3) Щоб на Україні всіма справами порядкували вибрані од усього народу, що живе на Україні, представники—Український Сойм (Народна Українська Дума) у Київі. Всі ж справи, котрі торкаються цілого Російської держави (військо, війна та мир і т. і.) вирішувались би у Всеросійському Парламенті, (Державній Думі). 4) Щоб на Україні приватна власність на землю була скасована, а господарем усієї землі був увесь Український народ, котрий, і обробляє власними руками.

Для того, щоб це все здобути законним способом, на Конгресі у Київі обрано Центральну Українську Раду, яка в цей час порядкує політично—громадським життям по всій Україні. Для порядкування справами на землях, по окремих губерніях и для безпосередніх зносин з Центральною Радою у всій губернії повинна бути Губерська Українська Рада.

Така Губерська Українська Рада є і у нас на поділлю.

В доручення Центральної Ради, Союз українських Українців скликав 5-6 мая у цій з'їзд подільского громадянства.

На з'їзд прибуло більш 400 представників Волосних організацій, товариств

„Просвіт“, кооперативів та інших організацій і на цьому з'їзді обрано Подільську Губерську Українську Раду.

До Ради вийшло до 4 представники од кожного позиту і Голова Ради, обраний також усім з'їздом. Усього обрано вже до Губерської Ради 45 душ. Зироміж членів Ради обрано Виконовчий Комітет, котрий складається з 6 душ і 7-го Голови Ради.

Подільська Губерська Українська Рада, сповіщаючи про це, закликає все українське громадянство Поділля підтримувати її свою рідну організацію. Добре пам'ятайте, що тільки в еднанні сила. Тільки згуртовавши ми зможемо закріпити волю, добути землю і все, що потрібно нам для розвитку нашого нового життя.

Запрошуємо Вас, Шановні Громадяне, до спільнії роботи для рідного краю. Організуйте Повітові Українські Ради, засновуйте в кожнім селі Селянські Спілки і Товариства „Просвіти“. Негайно бертесь до роботи!

Губернська Подільська Рада буде давати всім вказівки і поради, як краще впорядкувати справу, як краще і найміцніше зорганізуватись у спілку чи товариство.

Перше завдання Ради се внести спокій населенню і захищати всякого покривженого. Де вийдуть непорозуміння селян з землевласниками, з земством, священиками, чи ким іншим, звертайтесь до Ради, вона мусить справідливо розібрati справу

Волю вже маемо, але ту волю можна легко втеряти заколотами, сваволею, грабіжками та іншими незоконними вчинками. Треба дбати, щоб цього не було і про всяких непорозуміння запитувати Раду, бо вона на сторожі народної Волі.

Народні вороги, щоб викликати заколоти, щоб повернути стару поліцейську владу і не дати землі народу, навмисне заводять сваволю. Пам'ятайте, що тільки по праву, встановленому Установчими Зборами, та Українським Соймом, (Думою), можно добути землю. Не слухайте непевних людей, вимагайте од кожного, хто до вас приде посвідчення з печаткою Подільської Губерської Української Ради, або Повітової.

Рада прийматиме участь у виробленю найкращих умов, на яких перейде вся земля до рук трудящого народу. Тільки те, що скаже Сойм чи установчі Збори буде тверді і правдивий закон.

Вибори до Установчих Зборів уже недалеко, готовтесь до них. Губернська Українська Рада сповістить вам про це і роскаже порядок виборів.

Нехай живе російська федераціона демократична республіка!

Нехай живе національно—терріторіальна автономія України!

Голова Ради: Д. В. МАРКОВИЧ.

Товариші Голови: М. А. Стаковський.
В. С. Мачущенко.

Миколайчук

І. М. Миколайчук

С. М. Іваницкий

І. Ф. Крекотень

П. В. Журавель

Миколайчук

І. М. Миколайчук

С. М. Іваницкий

І. Ф. Крекотень

П. В. Журавель

Піддався публічній конденданту

h
9611-2

н4

Рапорт воєнному міністру
Української Народної Республіки
о донесеннях уездних комісіонерів
о проходящих подіях та
состоянні населення поселення;
Список арештованих австро-
угорських окупаційних
властей.

1-1-10-2

Р-1196

14

28 березня - 30 квітня 1918 р.

364

Донесення Подільського губернського
комісара командиру польського корпусу у м.
Вінниці про знущання польських легіонерів
над населенням.

18 квітня 1918 р.

ДАВіО, Ф.Р-1196 , оп.1, спр.4, арк.68.

Копія.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА
РЕСПУБЛІКА.

Міністерство Внутрішніх Справ.

Подільський Губерніальний

КОМІСАР.

Квітня 17 дnia 1918 року.

№ 3195

н. Кам'янець на Поділлю.

Командиру польського корпусу.

у Вінниці.

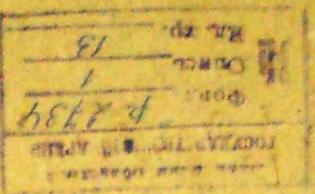
Задача

З кожним днем все збільшуються скарги урядовців і населення, що польські легіони, які роставали в межах Поділля, систематично змущають населення, накладають контрабудії, грабують військове майно, зброю, хліб, вточуються навіть в розпорядження української влади, встановлять місцями свою цензуру /Ольгопіль/, видають обовязкові постанови /Стара-Синіва/, таке інше. На ґрунті подібних зловживань польських легіонів виникали між ними і населенням сутички які доходили і до бійки, в наслідок чого польськими легіонами кілька сел зруй-

Губернська поліція
отримано 10/IV
на відміну від

Вх. №

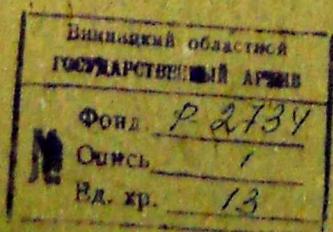
Дороговський губернський комісар

Воззвание исполнительного
кошюра общество „Красная точка“
Переписка с губернским комендантом,
уездными комиссарами и другими
о принятых мерах для подавления
революционных выступлений.

2 октября 1917г.
19 октября 1918г.

17 лист.

Розпорядження Подільському губернському
коменданту про вжиття заходів щодо російської
монархічної організації «Красная точка».

39 квітня 1918 р.

ДАВіО, Ф.Р-2734, оп.1, спр.13, арк.16.

МІНІСТЕРСТВО

Таємно.

До Подільського Головного Губерніяльного Коменданта.

0⁰ Квітня 1918

№ 353I.

На Поділлі^и з'явилась таємна організація під назвою "Общество Красной Точки", яка поширює серед населення прокламації і накази. З прикладаємої копії одної прокламації і наказу № 79 видно, що ця організація має напрям російсько-монархичний і направлена не тільки против австро-угорських і германських військ, але також против Української Держави, влади і провідників; против поляків і жидів. Ця організація опирається правдоподібно в найбільшій мірі на монархично-настроєних бувших офіцерів російської армії, а також на урядовців-великоросів. По нашим відомостям осередком сеї організації є Вінниця, а відділи має в Брацлаві, Журавлівці, Рахнах. Можливо, що ці відомості помилкові.

Вважаючи цю організацію дуже шкідливою для Української Народньої Республіки, позаяк вона користується демагогичними прийомами і може впливати на темні маси населення, прошу Вас з свого боку зробити в цій справі відповідне розпорядження і словіщаю, що я разом з цим пропоную Повітовим Комісарам вжити всіх заходів до розкриття цеї організації і заарештування ії членів, для чого раджу утворити контр-розвідку. Звертаючи іх увагу на те, що свої прокламації і накази організація поширює серед населення також через пошту і що необхідно поразумітись з Начальником поштової контори, встановити контроль над поштою і задержувати всі пакети з прикметами цеї організації.]

Окрім цього мною повідомлено Наачальника Камянецького поштово-телеграфного Округу з проханням, аби було дано належне розпорядження Начальникам поштових контор. губерніяльний Комісар. Управитель Канцелярії

12

Дело Канцелярии Подольского Губернского Старости по описи 1918г. №103
д.29. "Про таємне контр-революційне общество"Красная Точка".

М. П.

ПРОКУРОР

И Н И Ц Ъ К О Г О
кружного Суду

июня 15 дня 1918 г.
№ 3140.

м. Винница, Под. Губ.

Секретно.

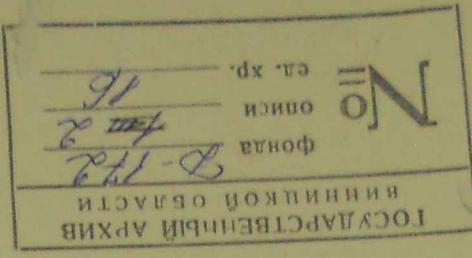
Г. Подольскому Губернскому Старосте.

19 мэр 1918

Препровождаю Вам для сведения копию с копии
циркулярного письма исполн. комитета Общества
"Красной Точки" от 25 марта с.г. за № 147 на имя
Благочинного Гнатовского и копию с копии упомя-
нутого в том письме воззвания "к православному
духовенству".

Прокурор Суда (подпись неразборчива).

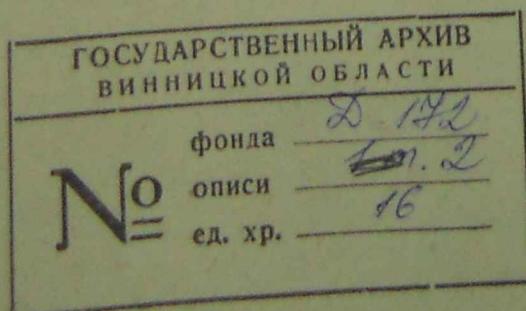
И.д. Секретаря (подпись неразборчива).

(название фонда)

(название структурной части)

(заголовок единицы хранения)

Нагод 9 листопада 1917 р.
Закон 7 грудня 1918 р.
№ 105 місяць

**Циркуляр народного міністра судових справ до голови
Вінницького окружного суду у справі запровадження в
діловодстві української мови.**

25 квітня 1918 р.

ДАВІО, Ф.Д -172, оп.1, т.2, спр.16, арк.51- 51зв.

Рада Народних Міністрів

УКРАЇНСЬКОЇ

Народної Республіки

НАРОДНИЙ МІНІСТЕР
СУДОВИХ СПРДВ

25 квітня 1918 року.

№ 237.

м. Київ.

Високопочесанний

Пане Голово!

З утворенням Української Держави, українська мова через те саме стала мовою державною і тим всі урядовці повинні знати її і вживати у всіх урядових актах, переписках, зносинахъ, як і взагалі у всім діловодстві. Сього вимагає українська державність слугувати якій повинен кожен, хто хоче бути урядовцем, і се льогично випливає з факту існування Української Народної Республіки, як суверенної держави. Розуміється, обивателі через визнання за всіма громаднями Республіки національних прав меншостей, можуть звертатися, коли того схотять, в урядові установи на своїх мовах.

До цього часу через політику примусової русіфікації, яка узаконила шовінізм і завела в програму узький націоналізм, всюди панувала великоруська мова, а мову українського народу, якій ніни уявляє собою державний елемент, Української Республіки, було упосліжено, переслідовано, через що богато урядовців, навіть українців, не вважали для себе потрібним знати мову українського народу і не знають її й нині. Але-ж повага до національних прав Українського Народу і інтереси української державності вимагають касування русіфікації, боротьби проти наслідків її і рішучого повернення Українському Народові всього того, в чім його було скривлено й позбавлено прав, себ-то того, щоб його мову було як найшвидче заведено у всіх державних установах його Держави. Сього вимагають як льогика прав державності, так і повага до народності, яка уявляє собою головний державний елемент і творить свою національність. Сього вимагає визнання прав національності на своє самовизначення, на власне буття й на свій розвиток. Сього вимагають й загально-людські інтереси, бо народності-се розвитку людськості, тоді як нищення якої-б не було з них, хоч би напр. шляхом русіфікації тим самим чинить шкоду і народності, і людськості. Однаке треба мати на увазі і те, що позбавитися од цього лиха, як од запущеної хвороби, враз ні як не можна і на се потрибен певний час. Посвід показав, що освічені великороси, які того хотіли, в 3 місяці, так навчилися українській мові, що тепер володіють майже добре, як словом, так і на письмі. В Винницькому Суді вже складають українською мовою определення, доклади і. т. ин. папери В Генеральнім і Київськім Апеляційнім судах все ведеться українською мовою, починаючи од засідань, вироків, вирішень і. т. и. і кинчаючи канцелярським діловодством. Хто хоче широко послужити українській Державності і виявити свою прихильність до Української Народної Республіки та українського національного відродження, тої у сій справі мусить виявити свою самодіяльність, ініціативу і свідомість обовязків. На протязі 2-3 місяців він може досягти в вивченні мови доволі добрих результатів. Розуміється, у кого не має хисту чи вдібностей до вивчення мови, або охоти служити Українській Державі, та бажання працювати на користь українському національному відродженню, той съсго не зробить. Але-ж таких треба вважати принаймні не потрібнimi для державної служби на Україні.

Прошу Вас, Пане Голово, вжити заходів, щоб в суді послидовно було скасовано всяку русіфікацію і шоб урядовці, хто справді хоче служити Українській Державності, на протязі 2-3 місяців надбали-б собі потребне знання української мови, а в діловодство, щоб українську мову хоч повагом, але на протязі недолого часу було-б заведено так, щоб ся мова стала мовою всього діловодства дорученного Вам Суду. Бажано, щоб ті, хто знає ук-

райнську мову, тепер же все писали-б і вели-б українською мовою. Зносини з Міністерством, Генеральним Судом, Апеляційним Судом та Прокуратурою повинно вже тепер провадити українською мовою. В близьким часі Міністерство випустить словник української термінології і зразки бланків для діловодства.

Прошу прийняти засвідчення в повазі до Вас Шелухин.

З оригіналом згідно: *Діловод* (подпись).

З копієй згідно:

Секретарь при Предсідателеві
Винницького Окружного Суду *А.Л. Кулицький*

Копія сього ціркуляру, згідно з постановою загального зібрання віділов Винницького окружного суду від 30-го квітня, сього року, допроваджується до відома і виконання
В Перший Узвільнений від земель Винницького окружного Суду
..... Травня , 15го дня 1918 року. № 1174.

Предсідатель
Винницького Окружного Суду

Р.Л.

Секретар *А.Л. Кулицький*

1-1-10-7

Ф №	Р-2734
Оп №	1
Спр №	23

Бердичівський губернський комісар
Временевого правління.

Бердичів є узбрієні місцевості,
що пам'ятають узбрієні місцевості і
збрішенні о християнських і солдатських
виступленнях зброя в посередині.

Бердичів
6 грудня 1917 р.

Ф №	Р-2734
Оп №	1
Спр №	23

18 листопада

Відозва Української партії соціал –
демократів, Української партії соціалістів –
революціонерів та Подільської
губернської селянської спілки до
населення з роз'ясненням суті та вимог
Центральної Ради. 6 грудня 1917 р.
ДАВіО, Ф. Р-2734, оп.1, спр.23, арк.16-18.

ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА.

ПІДПИСАННЯ

Зарев більшевики рідуть згітатію за те, щоб Центральна Рада була перебрана на красивому з'їзді Селянів Робітничих, Селянських та ~~Віскорих~~ депутатів. Погодимось, чи потрібно і можливо це тепер: для того, щоб звернути незобхідність перебору Ц.Р., треба доказати, що вона по своєму складу не відповідає настригу революційної демократії України.

Але доказати цього більшевики як раз і не можуть. Їх спріді, розгляньмо, з кого складається Ц.Р. тоді будемо говорити, потрібні, чи непотрібні перебори і чи буржуазна вона чи ні?

Усього у склад Ц.Р. входить 792 депутати із них:

Всесукраїнська Рада Селянських Депутатів - 212.

" " Віскорих " - 158.

" " Робітничих " - 100.

Інші Ради Роб. і Солд. Депут. - 50.

Українськ. соціаліст. партії - 20.

Російські соціаліст. партії - 40.

Польські соціаліст. партії - 15.

Євреїські соціаліст. партії - 35.

Церечислене представництво революційно-демократичних організацій дає вже 630 чол., що складає величезну більшість Центральної Ради. до цього ще треба додати 84 представників сільськ. і городів, які є тіж селяні і робітники представники українських соціл. партій/. Буржуазія у Ц.Р. ~~не~~ не має своїх представників, кадети іі покинули.

Таким чином бачимо, що Ц.Р. фактично є той же саме Союз Роб. Солд. та Селянських Деп.

До цього ще треба додати, що Ц.Р. утворилася українською революційною демократією, представники ж неукраїнської рев. демократії, в тім числі і більшевики, прийшли до неї значно пізніше.

17

~~значно підвищено~~. Далі, чи скаже ж Ц.Р. не дбас про долю тру-
дачого люду і не боронить його інтересів? Ще на демократичні
й ^н переді у Петрограді Ц.Р. оголосила такі пункти:

1. щоб було сформовано одноводне революційне і соці-
лістичне правительство, яке б відповідало перед демократи-
чними всіх народів ~~Росії~~.

2. передача всіх поміщицьких, монастирських, церковних і
удільних земель до Установчих Зборів в завідування Земельних
комітетів.

3. Єстановлення контролю державної і краєвої влади над
продукцією і поділом.

4. передача в завідування краєвих органів влади най-
важливіших галузів промислу.

5. Оподаткування великого капіталу, майна та конфіскація
воєнних прибутків на користь окремих країв і цілої держави.

6. Призначення за всіма народами прета на нічим не обмежене
самовизначення.

7. Складання для кожного краю, який того дамагається, національно-краєвих суперечників /самостійливих/ Установчих Зборів.

8. Передача всієї влади на Україні до рук Ц.Р. і її Генерального Секретаріату, складеного на основі статуту Ц.Р. 16 липня 1917 року.

9. проголошення недіє^{ий} таємних діплометичних до-
говорів.

10. Приняття рішучих срооків до заключення миру, для чого негайні звернулись з предложеннем до союзників відкрити мир-
ні переговори.

11. Негайні скасування смартної карти.

12. Розпуск державної Думи і державної Ради.

13. Складання Установчих Зборів в призначений строк без
дальнішої пророковки.

Треба сказати, що Ц.Р. давно уже висловлювалась за соці-
лістичне правительство, тоді як Центральний Еиконович. Комітет
Всесоюз. Соц. Содд. і Раб. деп. був за коаліцією з буржуазією.

Центральна Рада не тягла участі в Московській народі, розшукуючи її за контроверзію з революційною.

Тепер Ц.Р. веде третій Універсал. Вони оголосили Україну народною Республікою. Її домогання українського робочого люду починають задовільнятись. Європа передається до рук трудящого люду.

Есього сказаного доволі щоб побачити, хто така Центральна Рада, чого вона хоче і що дас робочому люду України.

Хто скоче, той побачить, що доля робочого люду України зараз находиться в пініх рідніх народніх руках, котрі добре доведуть нас до устеночних зборів. Отже ніякого краєвого з'їзду Союзів, який пропонують більшевики, для перебору Ц.Ради в цей час українському робочому люду не потрібно.

Боротьба більшевиків проти Ц.Р. є не що інше, як бажання ^{на} зважити владу Україні і токи бачите однією не українською партією, більшевиками, од чого нарешті і Петроградські більшевики розселилися.

В цій боротьбі ми бачимо затушковану боротьбу, проти українського революційного руху.

Тут криється той самий централізм, од якого більшевики щай досі не одмовились, бо чим іншим можна пояснити бажання російської партії, хоча б і пролетарської панувати над націями в Україні.

І коли Ц.Р. стойть за перенесення в життя таких самих реформ, які виставляють і більшевики, коли вона стойть на грунті незаданих скликання українських устеночних зборів, то похід більшевиків проти неї є не що інше, як похід проти есього українського революційного народу, який на Україні сам ~~може творити Конгрес земель, Петроград земель~~ не дозволить панувати у себе чужій партії.

I на похід проти Ц.Р., на бажання рішати долю України по ~~за~~ Ц.Радою ми протистояємо ясне і просте гасло:

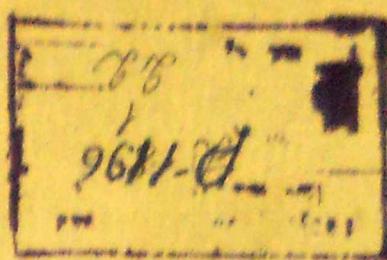
Хай живуть Створенні Українські Установчі збори.

Хай живе Українська Народна Республіка.

Українська Партія СоцДемократії Соц.Революціонерів, Подільська Губадмінська Селянська Спілка.

Sept 10 c + n 3

Погодскому губернскому коменданту

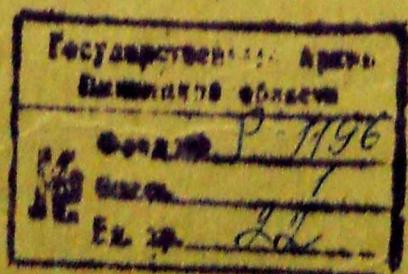
ДЕЛО №_____

Обращение бургомистру-нашему
и Александровскому Центральному Району
к населению, пострадавшему в
захвате Бирюзовской городской
Управы и др. учреждений; Устав рабочих
и общегородского совета, земельных
потребительств 2. Курса; Устав
общества „Просвіта“.

НАЧАТО 5.08.08 **199** **18** Г.

ОКОНЧЕНО 29 Сентябрь 1991 г.

P-4196
by L.L.

48

Закон Центральної Ради про грошову одиницю.

1 березня 1918 р.

ДАВиО, Ф.Р-1196, оп.1, спр.22, арк.29.

Від Центральної Ради.

10

№ 91

На засіданні Малої Ради 1 Березоля прийнято слідуючий закон про грошеву одиницю биття монети та друк державних кредитових білетів, прийнятий Українською Центральною Радою 1 Березоля 1918 року.

1) За основну грошеву одиницю прийняти гривню, що має містити 8,712 долі широго золота; гривня ділиться на 100 шагів. Дві гривні відповідають одному карбованцеві емісії 1917 року.

2) Монету прийняти такої вартості:

- а) золоту—на 20 гривень
- б) срібну—на 1 гривеню

в) іншого металю, який тимчасово встановить Міністер Фінансів—на 1 шаг, 2 шаги, 5 шагів, 10 шагів, 20 шагів і 50 шагів.

3) Розмір і вагу монети має тимчасово встановити Міністер Фінансів.

На монеті з чільного боку мають бути написи: 1) назва монети;

2) рік биття монети; 3) назва міста биття. На відворотній стороні:
1) Українська Народня Республіка; 2) герб Республіки.

4) Державні кредитові білєти прийняти такої вартості: на 2 гривні=1 карб., 5 гривень, 10 гривень, 20 гривень, 100 гривень, 500 гривень і 1000 гривень.

5) Кредитові білєти мають бути типу виданих 100 карб., з одміною рисунку й кольорів для кожної вартості, але на відворотній стороні мають бути лише такі написи:

а) Державні кредитові білєти Української Народньої Республіки забезпечуються всім державним майном Республіки.

б) Державні кредитові білєти Української Народньої Республіки ходять нарівні з золотою монетою.

в) За фальшування державник кредитових білєтів винуваті караються позбавленням прав і тюromoю.

6) Рисунки й кольори державних кредитових білєтів тимчасово має становити Народній Міністер Фінансів.